

GAZETA DATCANILOR

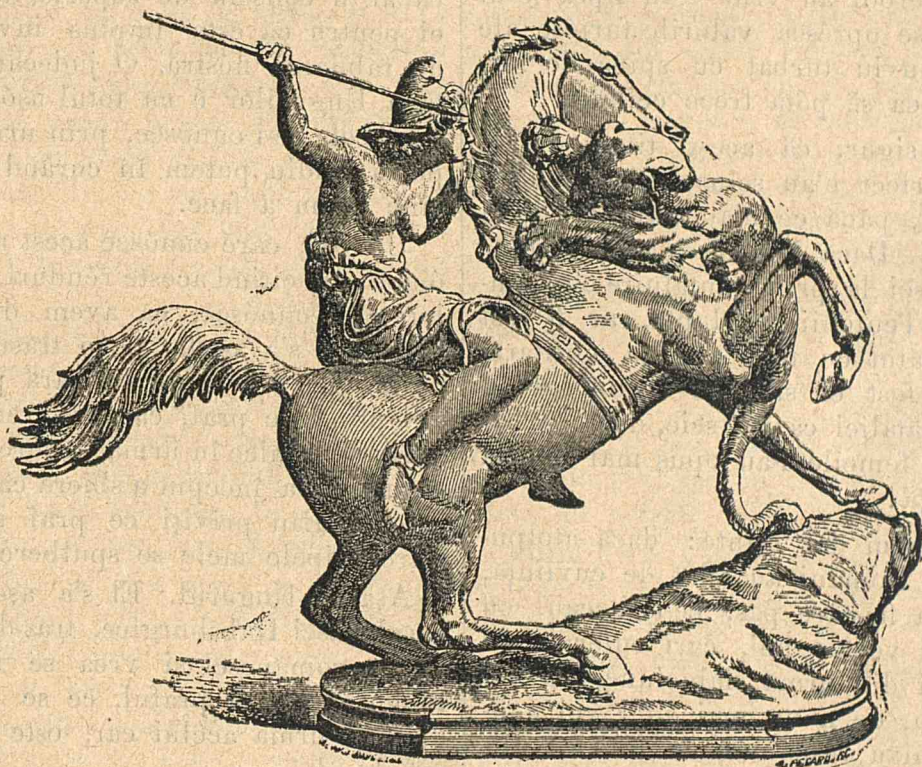
● REVISTA ILUSTRATA PENTRU TOTI ●

GAZETA DATCANILOR

Ese la 5 și 20 a fiecărei luni.

Abonamentul: 10 lei pe an, pentru Transilvania 5 florini, pentru străinătate 12 lei.

A se adresa tot ce privește Redacția și Administrația Directorului-fondator și proprietar al „Gazetei Sătenului” C. C. Dăculescu, R.-Sarat.

UA LAMURIRE

Cele mai multe rele în lumea asta vin omului din cauza întunecării, prin care orbescă. Câte nenorociri nu s'ar înlătura, dacă în cas de nedumerire am întreba de sfat pe un bine-voitor expert, înainte de a face primul și de multe ori decizătorul pas.

Străbunii noștri Romani nici o dată nu s'au bătut cu un dușman necunoscut; și chiar dacă forța majoră 'i-a

impins câte-odată în contra unui popor pân'atunci necunoscut, 'lau luat foarte încet pentru a-l privi din toate părțile și a 'i cunoșce atât forța cât și părțile cele slabe. Dacă din întâmplare se convingeau, că pentru moment adversarul e cu mult mai tare, nu se dau înapoi, ci se întăreau succesiv în fața dușmanului prin taberele lor clasice și-'i urmăreau toate mișcărilor pentru a le studia cu deamănuntul, se indentificau așa dicând cu ei, precum au făcut de pildă cu Cimbrii și Teutonii. Ostașii Romani numai de în-

fățișarea acestor atleți gigantici s'au speriat încât și-au pus în gând să fugă. Marius însă 'și-a ȳis: „dacă e numai aspectul lor ce inspăimântă pe ómenii miei, voiu ști eu a-i obicinui cu încetul.“ Cu o dibăcie vrednică de mirat a știut el ascunde trica ómenilor sėi de ei cu tóte că ingrozitorii nemți, îmbrăcați în piei de boi și impodobiti cu córnela impunătoare ale acestor animale prin producțiunile lor atletice pe ori care alți ostași i-ar fi alungat, afară de cei Romani. Dacă acești neroȳi au vrut — în lipsa unui pod — se opréscă valurile furióse ale unui fluviu turbat cu spinările lor, pentru ca să pótă trece ceilalți!

Este sigur, că acești titani de un fisic perfect n'au știut ce va să ȳică trântélă, până ce n'au mâncat-o de la Romani. Dacă Marius și-ar fi împins ostașii sėi la prima întâlnire cu Cimbrii și Teutonii în luptă, ar fi fost sigur bătut cu tótă arta sa militară, dacă a fost el silit să recunóscă în urma bătăliei că nu scie, dacă bărbății, sau femeile i-au opus mai multă resistință!

Să ținem dar minte: dacă atotputerniciei Romani au aflat de cuviință, a studia fie-care pas, ce-l făceau, cu cât mai vėrtos noi, cari suferim de cea mai din urmă slăbiciune, de slăbiciunea, de a nu mai nici voi a opune cuiva resistințe, cu tóte că după ce ni s'au luat tóte drepturile numai o vieță aparentă ne-a mai ramas de apėrat și nici pentru apėrarea acestei nu mai arėtăm măcar un mic interes.

Tot Românul, care va citi aceste rėnduri, să scie de astădi înainte, că o luptă cu Ungurii pentru noi este tot așa de sigură, precum este de sigură rėsărirea sórelui de mână!

Esistă ómeni în lumea asta, cari n'au scos vorbă rea din gura lor, cu atât mai puțin au făcut rău cuiva și cu tóte acestea se găsește și pentru acest om pacinic, blând și drept câte un mișel, care-l batjocuresc și-l în-

tărită la fie-care întâlnire numai pentru plăcerea de a-l vedea măcar o singură dată scos din răbdare. Ei bine, de ar fi acel miel de om un inger de blăndeță, un Dumnezeu în răbdare, tot are sė-i vie și lui odată momentul, de a astupa gura acelui mișel cu o palmă bine aplicată.

Nu esistă uriciune în lumea asta, de care să nu fie Ungurul capabil, cel puțin față de Român și dacă continuă treptat cu obrăznicia față de noi, asta n'o face nici de cum din cauză că ar fi consciu de superioritatea sa, ci pentru că este împins involuntar de răbdarea nóstră. Ó judecare dréptă a Ungurilor e cu totul ușóră pentru acel, ce-i cunóscce, prin urmare cu puțin studiu putem în curând sci cu cine avem a face.

Un om, care cunóscce acest neam de ómeni(?), citind aceste rėnduri, va trebui să recunóscă, că avem dreptate. Ó muscă s'a aședat pe o trăsură, care mergea într'o ȳi de vară pe o șosea plină de praf, care să rėdica în volburi falnice în urma trăsurei. Musca atunci a început a sbiera către trecători: Ean priviți ce praf sunt în stare aripele mele se spulbere!

Așa e Ungurul. El s'a aședat pe carul casei Habsburgice, tras de — dobitoce romănesci și vrea să impună lumii ideia, că praful, ce se mai ridică în urma acelui car, este spulberat de el.

Ajuns de aprópe prin rebeliune și la putere prin mișelie astădi se crede cel mai eroic, mai cinstit și mai liberal popor din lume, și lumea care nu-l cunóscce 'i crede.

Ei bine: ce au făcut Ungurii pentru înaintarea omenimei? și-au bătut joc și au persecutat cu orbire și fanatism pe tótă suflarea omenéscă, care nu vorbesce unguresce!

Iau Românului contribuțiunile prin tóte mijlócele și departe de-a-i da ce i se cuvine pentru instrucțiune, nu 'i permite nici a 'și ridica școli din mămăliga cei mai rėmâne. Acești ómeni(? (

Îndată ce observă cel mai mic semn de viață națională la Români, înainte de a eși bine la lumină 'l nimicesc. Și fiind că pentru ei numai Ungurii sunt oameni, cu toate că ei sunt abia a trei sute din omenime, apoi ôre e greșită concludiunea noastră, că Ungurii nu jăcă în această lume prăstă, de cât rolul celei mai absolute negațiuni a neamului omenesc?

Ajunge această ideeă fixă în capul unor nebuni fanatici, să le iertăm toate celelalte sêlbătecii comise și nicie în contra noastră, atâta ajunge pentru ca să 'i urmărim cu ochi de vultur și să 'i persecutăm cu perseverență până la cea din urmă consecință!

Ungurii vreau peirea Românilor! și asta o urmăresc ei din momentul primei întâlniri cu noi, adică tocmai de o mie de ani. Într'adevăr, o perseverență vrednică de uă cauză mai bună!

Și dacă n'am perit nicie în urma unei persecuțiuni milenare din partea unei horde, ce-a stat pururea la putere, ce probéză asta? probéză că sau Ungurii sunt nișce ticăloși, sau resistența, ce 'i-am opus noi în acest timp respectabil, a fost formidabilă.

Totă lumea însă scie, că resistența ce am opus'o noi curentului mongolic, a fost și este aprôpe nulă. Deci rezultă cu precisiune matematică că Ungurii sunt nișce oameni, cari nu merită nicie pintinii ce 'i pörtă la cisme.

Ungurii nu sunt nicie de cum născuți, pentru a conduce alte popóre, cu atâta mai puțin pentru a le absorbere.

Ei, Românule, veđi ce faci? veđi cum ești? te temi de nișce predestinați și în temerea ta perpetuă de acest neam gras de obrăsnicie ai devenit nemuritor, căci cine trăeșce o mie de ani tot cu frica de mörte în sîn, — acela trebuie să fie nemuritor, ori nu mai există logică în lume! —

Cu timpul însă toate trebuie să aibă un sfârșit în lumea asta: ori noi, ori

ei să piără politiceșce! pentru că altfel acest rebel sub mască de armistițiu ce se perpetuiază între noi ține progresul Orientului în loc. După drept atât Ungurul cât și Românul ar trebui să piără tocmai din considerațiunea de mai sus, pentru că dacă n'am fost harnici nicie a ne absorbere unul pe altul într'o mie de ani, se pôte aștepta lumea de la noi la cel mai mic lucru cum se cade?

Sigur că nu.

Dar se pôte, ca tocmai esistența unuia din aceste două neamuri fatale constituie o piedică pentru înaintarea omenimei din aceste ținuturi binecuvântate de Dumnezeu, și pentru că Ungurii au dovedit, că nu se pot sterpi, cu totă bună-voința ce-au avut'o, și noi n'am murit, cu totă bunăvoința ce-am arătat'o, rezultă destul de lămurit că dreptul de existență numai noi 'l'avem prin urmare Ungurii trebuie să dispară odată, dacă nu astăzi, mâine!

Veți și dice: bine, fie Ungurilor după cuvântul tău, dar te rugăm arată-ne mijlócele, pentru că numai așa cu gura nu merge.

Förte bine. Unicul mijloc, pentru a ajunge la țintă, este: să ne desbrăcăm de haina otrăvitóre ce ne-a aruncat'o în spinare ceea ce se numeșce în limba română: răbdare, și să ne îmbrăcăm pentru cât-va timp în haina urei. Ura este un afect förte—urît în inima omului; dar dacă ura este îndreptată în contra unui monstru, care vrea să te distrugă, atunci ea este sancționată de vocea lui Dumnezeu! și cea mai dréptă isbândă are să fie în lumea asta nimicirea neamului unguresc, a acestui rebel obraznic nu în contra casei Habsburgice, ci în contra libertății popórelor!

Iancus redivivus.

Efectele gerului din anul 1887-88

Înghițelul are o mare influență atât asupra corpurilor organizate, cât asupra acelor neorganizate. Mă voi încerca a arăta pe scurt, efectele produse asupra organelor animalelor și vegetalelor.

Asupra organismului animal el produce așa numitele degerături, care se manifestă prin căderea sau despoierea părților vătămăte; această despoiere este provocată de creșterea și prin urmare de înlocuirea acelor părți. Afară de acest fel de degerături, gerul mai influențează și în alt mod asupra organismului animal; așa: aerul rece, introdus în această stare în organele respiratoare interne, provocă maladii, ca: guturaiul, tusea etc., alte ori însă efectele sunt așa de rapide, în cât fără să mai dea naștere la aceste maladii, animalele mor fără întârziere.

Ca toate iernele cu temperaturi scăzute, această din urmă, nu a întârziat de a și produce rezultatele sale funeste, asupra organizației animale și vegetale.

Intr'un exemplu, adus de d-nu M. V. Măgurénu profesor de zootehnie la această școală, ni se relatează, faptu că: un cunoscut al d-sale, voind să-și transporte 16 bivoli, de la un loc la altul, pentru afaceri de serviciu; aceste animale, având fosele nasale prea dezvoltate și nefiind luate precauțiuni, de îngrijitorul pentru a împiedea răpedea intrare a aerului în organele respiratoare, ceea ce s'ar fi putut face, prin punerea botului într'o traistă, fixată într'un mod cât de simplu; prin asemenea mijloce, s'ar fi evitat la timp, ca aceste animale să fie espuse peirei, lucru, care nefiind executat a urmat imediat morțea celor 16 bivoli.

Cât despre acțiunea exercitată de înghițel, mai ales asupra plantelor celor mai gingașe, degerăturile sunt asemenea urmările funeste, ale acestui meteor. La plante, acțiunea degerării, să esplică în modul următor: Seva care există, în momentul înghițelului, în celulele plantelor, mărindu-și volumul, în virtutea legilor fizice, pereții acestor celule se sparg, ne mai putând rezista acțiunii înghițelului, de unde urmază ca plantele, ce 'l au suferit, sunt espuse a pieri.

În astă iarnă, după observațiunile meteorologice, fiind un frig extrem, pentru țara noastră, în raport cu alți ani; căci, din comparația observațiunilor făcute în interval de mai bine de 10 ani, în cele 3 puncte mai însemnate: Herestreu, Iași și Braila, se vede, că: în anu 1879 maxima de ger a fost 27°; iar în această din urmă iarnă, maxima a fost 31, 5°, adevărată extremă!

În ceea ce privește efectele funeste, ocazionale de ger, asupra plantațiilor, D nu V. C. Munténu, director al școlii de agricultură

și silvicultură împreună cu elevii divisiiei a III a, în ziua de 1 Martie c., au vizitat parcul acelei școle, făcând observațiuni au constat cu destul regret, degerarea mai în general a tuturor pomilor roditori și cu deosebire a prunilor, perilor, nucilor, persicilor, migdalului, cireșilor și vița de vie în localitățile unde va fi fost neîngropată.

Asupra speciilor silvice, singur castanu este cu desăvârșire compromis; iar asupra celor alte gerul nu a avut așa mare efect.

S'a mai putut asemenea observa efectul de degerare asupra alunului, care, aparține speciilor silvice mărăcinose. La alun, în regiunea de câmpie și în localitățile puțin adăpostite (es. Herestreu) în primele zile ale curenteii luni (Martie), când temperatura medie era de + 3° temperatură, la care el înflorește, să vedea în totă splendoră sa, efectele înghițelului; căci pe când amenturile de pe ramurile din apropierea păământului, fiind înflorite și scuturau polenul lor, cele ce fusesse mai sus de suprafața zăpedei, stau în ofi lire și mai târziu uscându-se, să putea sfărâma între degete, prefăcându-se în pulbere uscată.

La corn (cornus mascula) efectul iarăși s'a resimțit, asupra florilor, căci gerul pătrunzând prin mugurii săi floriferi ce au soldți, suprapuși într'un mod puțin aderent, să observă, ca în fie care mugur florifer să găsească câteva flori atinse de ger și ne e témă că și florile acestuia să nu fie cu desăvârșire compromise, ca a le pomilor roditori citați.

Din aceste observațiuni, putem lesne deduce că: în anul acesta și următorii va urma o lipsă destul de simțită, până ce pomii, cari au degerat în mai mic grad, să-și redobândească ramurile perdute; — iar aceia cari au degerat aproape cu desăvârșire, nu se va mai putea spera la îndreptarea lor, de cât întinerind pe cei mai puțini înaintați în etate. Această întinerire consistă în tăierea trunchiului sau a ramurilor vătămăte, ca în locul lor, din lăstarii ce vor eși în urmă, din partea neatacată, să se alégă unul, care să substituie pe cel cădut victima înghițelului. Întinerirea se pôte face, în acest cas, de la baza tinerei tulpini, pentru ca dânsa fiind acoperită de zapadă a fost scutită de marea acțiune a gerului.

Cât despre arborii bătrâni, mai cu sémă, dacă acestia sunt din familia amigdaleelor (persici, pruni, migdali, etc.), acestia pot fi întineriți pe lungimea ramurilor gróse ce nu au putut fi atacate și la nevoie chiar de la baza lor.

În fine primăvara a sosit și în mai puțin timp de espirarea ei, se va vedea în totalitatea lor, rezultatele funeste ale acestor degerări produse pomilor roditori.

B. D. Neagoe.

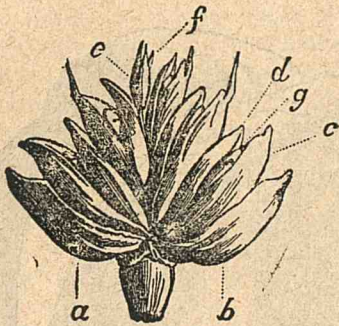
Conferința asupra grânelor de cultivat a d-lui Henry L. Vilmorin.

(u:mare și fine).

Nu trebuie să se credă că variațiunile spontanee a grâului sunt singurele isvóre a raselor noi. Încă de mult s'a provocat aparițiuni de forme superioare prin încrucișări între diferite rase de grâu.

Selecțiunea, despre care se vorbește atâta de câți va ani, e operațiunea fundamentală care presidă la constituțiunea raselor. E alegerea naturală sau artificială a indivișilor cari trebuie să perpetueze rasa și supresiunea celor alte ca reproducătoare. Cu un cuvânt înlăturarea celor rēi și păstrarea exclusivă, pentru reproducțiune, a celor mai vrednici d'a menține și mări perfecțiunea rasei. E uă operațiune p'atât de simplă în principiul sēu pe cât e de grea în aplicarea ei. Rēu aplicată strică rasele în loc d'ale îmbunătăți.

Figura de mai jos va ajuta să se înlēgă această. În'ăuntru flōrei de grâu sunt cele

două elemente esențiale a le reproducțiunei: pistilul și staminele coprinșând praful fecundator, polenul. Când se voesce a se încrucișa un grâu cu un altul trebuie ca în momentul când această flōre e încă închisă și când staminele nu sunt încă deschise, a se deschide flōrea, a se scōte cele 3 stamine, apoi, prin'ajutorul unei mici legături ce se pune în jurul flōrei și spicului a se înpedica ca flōrea să se deschidă spontan eu de la ea însăși, cum ar face pentru a primi polenul strein. A doua sau a treia zi, aducând un spic gata de înflorit din specia ce trebuie să dea polenul, deschidă binișor flōrea, torni coprinșul unei stamine cōpte și deja sparte prin una din extremitățile ei, apoi acoperi d'în nou pentru a fi sigur că nici un polen strein nu va veni a influența produsul, și ast-fel se produce încrucișarea.

Se capătă cu acest mod bōbe de grâu, care, semănându-se apoi, vor produce generalmente plante intermediare, între caracterele celor două grâne ce au servit a le produce.

În ceea-ce priveșce îngrijirele propriu dișe de cultură, pentru a mări producțiunea grâ-

ului și a îmbunătăți calitatea produsului, iață câte-va indicațiuni generale.

A nu se semăna des, ci potrivit, trebuie a-prope 400 spice pe metru pătrat ceea ce se obține prin înfrățire cu 50 la 100 bōbe pe metru pătrat. Această semănare economică și potrivită se obține cu semēnătoarele mecanice perfecționate.

A se pregăti, înainte d'a se semăna, bine semințele. A se lucra bine locul unde se vor semăna grânele de semință și a se semăna în pământuri potrivite, bogate și bune.

A se semăna cu deosebire grâne superioare, sănătoșe, bine triolate și alese și din cele ce dau puține tărîțe și mult gluten.

A se proporționa rasa cu felul natural al pământului și, în fine și mai înainte de orice, a nu se substitui uă rasă nouă celei ce dăduse rezultate bunicele, de cât dupe ce te vei fi informat serios asupra și dupe ce ai făcut încercări comparative asupra ambelor varietăți. Ast-fel vestitul Shireff care dă recolte așa de inbelșugătoare în unele părți ale Germaniei de nord cu pământul fertil, cu climatul *umid* etc. nu reușeșce de fel în alte localități, precum s'a probat în mai multe studii publicate în „Gazeta Sățenului“, relative la semințele puse la îndemâna agricultorilor de către Stat, fără a le fi încercat cel puțin.

Succesul mai ales, nu se înpovisēză în agricultură; se pregătesce cu incetul și cu timpul, pas cu pas.

Fie-care din noi, prin povețe, prin influența sa, prin pilde, să facă producțiunei grâului unul din'aceste pasuri înainte.

Sățenul.

CRAMBE

(Crambe sau Hodolēnul).

Plantă, din familia Cruciferelor, care se găseșce și la noi cu abondență în stare sēlbatică și e cunoscută în d'ajuns sub numele de Tărtan sau Hodolēn.

Există uă specie potageră de asemenea Tărtan, numită Crambe maritima, ce se cultivă fōrte mult în Anglita.

Ca și Tărtanul obicinuit, e vivace, înalt și cu tulpina lemnōsă și pōte că dacă s'ar trata vlăstarii de Tărtan comun de pe la noi (Crambe tartarica) ca cel maritim și ar schimba nesuferitul sēu gust acriu și ar avea tot acel

gust delicat și plăcut de alună precum 'l are Hodolénul cultivat.

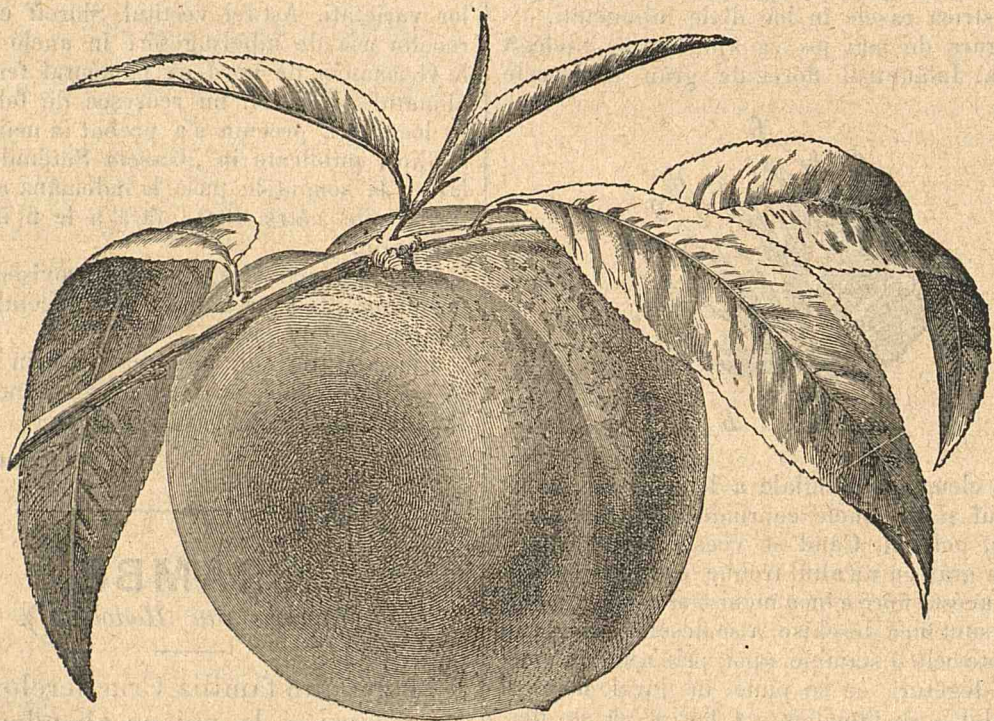
Părțile plantei ce se mănâncă, fie în salată dupe ce s'au fiert puțin, fie gătite cu unt, nu sunt, negreșit, nici rădăcinele nici tulpinele, ci petiolele, vlăstarii, foile tinere, care au fost private cât va timp de lumină și s'au albit și lungit.

Crește cu deosebire în pământurile nisipoase și fertile.

C.

VIERMII DIN FRUCTE

(dupe Buletinul Entomologiei Agricole].

Arborii fructiferi au nenumerăți înamici imediat de la începutul germinațiunii lor. Afară de omidele mari și mici cari mănâncă foile îndată ce încep a crește, diferiți alți viermi atacă chiar fructele.

Intre aceste insecte, cari în comun se arată sub numele de viermi, unele mănâncă mugurii ce infloresc înainte de deschiderea lor și altele se introduc în fruct îndată ce el se formază și rămân acolo în tot periodul de creștere și de cocere. Ele sunt mușce de genul cecidomiilor și fluturași din ordinul coleopterelor de genul piralelor cari cauzăză aceste pagube.

Unele din aceste feluri ouă tomna, în basa mugurului ce pörtă flórea, un ou, care se

clocește pe la finele iernei și a cărui vierme începe a mânca acest mugur ce nu se deschide; este lesne de a le distinge cineva și a le aduna și arunca. Iar alte feluri ouă primăvara la oariul flórei ce s'a deschis și în momentul când fructul începe a lega; ultimele aceste sunt cari cauzăză cele mai multe pagube și în ast fel de grad în cât, în unele grădini de pomi, tóte pómele sunt viermănoșe.

Felul cel mai comun este Pirala Merelor-Tortrix Pomonana, a căreiomidă trăește exclusiv înăuntru merelor și perelor. După fecundare, femela depune un ou la flórea ce s'a deschis sau în vârful fructului care abia a legat; îndată ce s'a clocit micaomidă, care este puțin mai subțire ca așa, se introduce puțin câte puțin înăuntru. Apoi este Pirala Prunelor și Zarzărelor, care sémână mult cu precedentă și în fine Pirala Castanilor; nu

vorbim de Pirala viei, care din nenorocire este fórte cunoscută.

Independent de Pirale, nișce mușce vin și d'asemenea depun un ou în centrul florilor arborilor fructiferi. Ast fel avem pe cecidomia pěrului, care produce căderea a o multime de pere mici; când ele iau forma rotundă și se înegrese, póte cineva să fie sigur că au vierme; trebuie să tăem aceste pere uscate și să le ardem sau să strivim viermele ce se afla în ele. O altă insectă este *Carpocapsa pomonana* a perelor, care seamănă mult cu precedentă și cauzăză aceleași pagube. Pe lângă aceste mai este și *musca cerasi* a cireșilor, a cărei vierme se află în unele varietăți etc.

Distrugerea acestor insecte, din cauza micimei lor, este foarte dificilă și mai cu seamă neprobabilă; s'a descoperit însă mijlocul depărțării lor. După ce s'a făcut probe cu diferite substanțe s'a recunoscut că oțetul are această putere. *Este destul că pe când florile sunt deschise, să stropim pomii cu apă conținând o sutime de oțet tare. Putem dar a le stropi de două ori: 1). în momentul când florile încep a se deschide; și 2) în momentul când petalele florilor încep a cădea.* Mirosul tare al oțetului depărtază mușcele și fluturii.

Acest mijloc s'a constatat cu atențiune de către Dnul Deni, prim-grădinar al paradisului din Dijon, care 'l recomandă călduros, căci după cum se vede, a dat rezultate foarte frumoase; arborii vindecați prin ast-fel de mijloc au rămas încărcăți de fructe sănătoase, pe când cei alți au pierdut aproape toate fructele lor; și câte au mai rămas au fost viermănóse. Medicamentul este destul de ef-tin și destul de lesne de întrebuițat. Este de dorit dar că încercările ce se vor face să fie încoronate de succes.

Un mic coleopter, un fel de cantaridă, *Buchul Botos*, asemenea atacă și el crudele pere. Femela acestei frumoase cantaride, a cărei culóre este roș aurie, găuresce prin botul ei micile pere ce au legat de curând și depune în mica găurice un ou se clocesce după câteva zile; viermele ce iese sapă o galerie în fruct căruia îi produce căderea aproape după o lună. Pentru a se micșora rē-ul ce se face de această insectă, trebuie să adunăm și depărtăm cu băgare de sēmă toate fructele atacate.

Aceste tratamente sunt minuțioase și numai la grădini se pot aplica.

La livezi suntem siliți a avea speranțele noastre la păsēri a ne dispensa în parte din toate aceste insecte cari abondă din ce în ce mai mult întru cât păsērile insectivore devin mai rare; aceste pasări trebuie să le menajăm și conservăm cu atențiune, căci aceste ființe încântătoare, bucuria și veselia grădinelor și tarlalelor noastre, sē hrănesc în tot anul din insecte și din oulele lor, în a căror cântare nu încetază a se ocupa.

P. P. Constanțianu.

GRĂUL TUNS „NOÉ.”

Grâu rustic, timpuriu și productiv, care se sēmănă cât de timpuriu primăvara.

Paiul alb, scurt, tare, gros și foarte găurit.

Bobul alb gălbiu sau galben au-

riu, fraged, gros, scurt, unflat, plin și foarte obtus la cele două extremități.

Înainte d'a se cóce și mai ales către momentul înflorirei, spicul, paiul și chiar foile acestui grâu presentă uă față verde bătând în albastrui, de unde 'i s'a dat și numele de *grâu albastru*.

Necunoscută în Franția acum mai puțin de uă jumătate secol, această varietate e ađi una din cele mai răspândite și prețuite. Cu totă data recentă a introducerei ei, diferite versiuni circulă asupra originii sale. Cea mai exactă ni se pare a fi aceea pe care d-l Darblay a făcut-o cunoscut în uă notiță presentată în 1860 Societăței centrale de Agricultură. După dânsul acest grâu a fost ales din un lot de grâu adus din *Odesa* de d-l Planté. D-l Pérès, arendașul marchizului de Noé, la insula Noé, aproape de Miranda (Gers) 'l a cultivat unul dintre cei dintēi și de la dânsul această nouă varietate s'a introdus de d-l Noé în Beocia de unde, în urmă, s'a răspândit atâta în Vendea, Charenția, etc. etc.

În aceste părți ale Franciei convine mai bine grăul acesta.

În marele câmpii uscățive și calde, calitățile sale se desvoltă de minune și neajunsurile sale sunt mai puțin simțite. În restul Franciei e în favóre în multe puncte, dar succesul sēu e mai balanțat.

E că, pe lângă avantajiele sale, are și defecte. E aproape singurul grâu care face mai lesne cărbuni; apoi, în pământurile reci sau în elimaturele umede e bântuit adesea-ori de rugină; în fine dă puțin pae și se scutură lesne când se cóce. Dar, în schimb, nici uă varietate nu e mai timpurie, mai vigoróasă, mai puțin expusă căderei, mai înlesnicóasă pentru epoca sēmēnatului. Marea sa rodnicie în bóbe compensază puținătatea paiului și avantajul d'a se cóce foarte bine în snopi permite d'a se secera înainte d'a fi expus să se scuture.

Grăul acesta convine tutulor pă-

mânturilor bune și mijlocii, cu condițiune că trebuie să fie sănătoșe, prevădute cu calcar și în climat mai ales uscat de cât umed.

Vilmorin.

Pentstemon hybrid cu flórea mare

(*Pentastemum hybridus*).

Frumósă plantă de glastăre și grădină, din familia Scrofularineelor, cu florile foarte înpodobitoare, precum arată una din gravurele colorate din acest No., coprinđend specii erbacee și sub-lemnóse, înalte și pitice.

Pentstemon hybrid cu flórea mare.
(expl. în acest număr).

feră în mărime de a Ageratului obicinuit, descris în *Tratatul de horticultură „Florile“*.

Acéstă nouă rasă merită atențiunea amatorilor de plante mici de glastăre și de bordure, prin frumosul aspect al plantei care nu e de cât o aglomerațiune de flori albastre-cenușii, de cel mai mare efect, ce înflorește până dă primul ger, care ucide imediat planta.

Una din gravurele colorate arată modul înfloririi Ageratului de Mexic.

F U C S I A

În *„Tratatul de horticultură „Florile“* s'a arătat modul d'a se cultiva acest mic arbust de glastăre, așa de răspândit la noi, rău tratat și prețuit numai pentru inbelșugarea cu care

Agerat de Mexic.
(explicatiã în acest No.).

Speciile hibride sunt cele mai căutate atât pentru mărimea florilor, forma și coloritul lor variat și numai puțin pentru multa înflorire a acestor rase îmbunătățite, căpătate prin fecundațiuni artificiale.

Se înmulțesc prin butași, prin despărțirea rădăcinelor și prin semănare în pământului ușóre, mrănițóse amestecate cu pământ de pădure și care se udă cu inbelșugare pentru a da flori până înghețã.

Ageratum Mexicanum nanum

Acéstă plantă din familia Composeelor, cu florile care cu greu se trec, a produs o varietate foarte pitică, care crește d'abea de 12 centimetre înălțime, a cărei flori nu di-

inflorește.

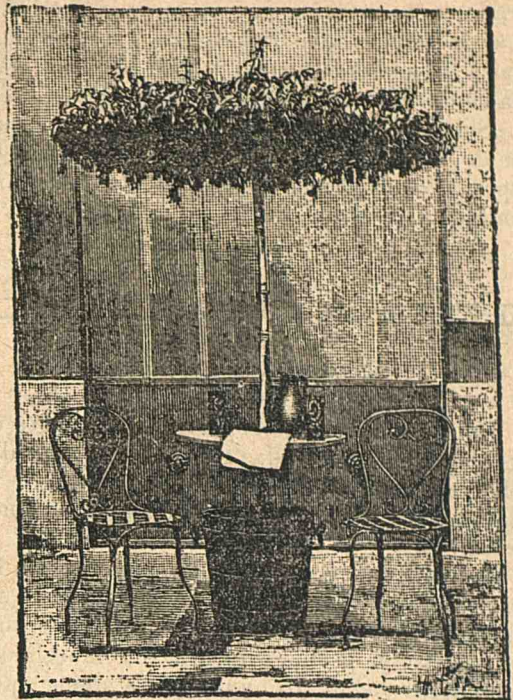
Puține flori de glastăre sunt care să aibă o așa de mare vigóre ca acéstă plantă, din familia Enotereelor, care a produs un așa de mare număr de specii și varietăți în un timp de 51 ani.

Vigórea și eleganța cu care crește acéstă plantă care — dupe d-l G. Porcher — coprindea 738 specii și varietăți încă din 1848, a călăuzit pe unii amatori de Fucsii d'a da arbustului forme de adevărați copăcei cu trunchiul gol și vârful crânguros.

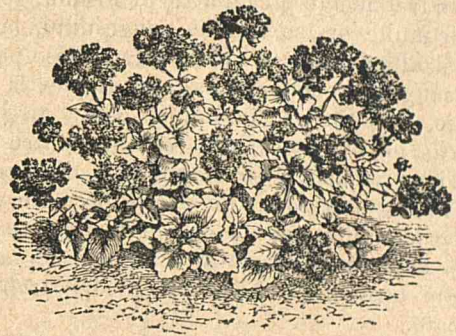
Astfel una din gravurele din acest număr — făcutã dupe fotografia unei Fucsii a unui amator — reprezintă un arbust de 4 ani, bine îngrijit și a cărui trunchiu și tulpini au fost astfel curățate întruna și cu răbdare, în cât a luat forma unei umbrele.

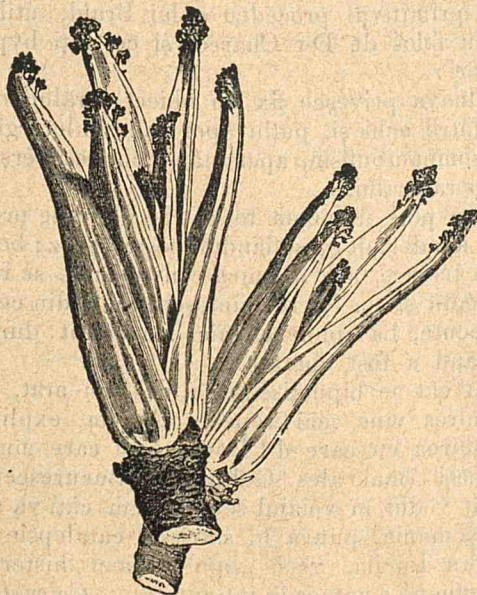
Spice și bôbe de grâu de Odesa „Noé.”
(art. relativ în'acest No.).

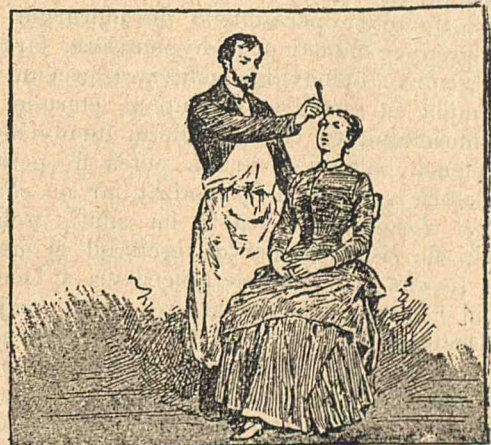
Fucsia în formă de umbrelă. (art. rel. în'acest numer).

Ageratum Mexicanum nanum. (expl. în'acest No.)

Hodolénul comestibil.
(art. relativ în'acest număr).

Mijlocul hipnotic d'a adormi uă femeie pentru a 'i face
operațiuni chirurgicale fără să simtă durere.
[A se vedea art. rel. în'acest No.]

Precum se observă, planta 'și a dezvoltat rădăcinile în atâta în cât nu mai încap de cât în un hârdău. Tulpina sa a devenit lemnoasă și înaltă și tocmai în vârf s'a lăsat planta a deveni stufosă de 2 metre diametru.

Sub această înflorită umbrelă e uă măsură și două scaune, ce așează uă pereche fericită spre a se răcori și umbri sub planta a cărei emblemă e emabilitatea. **D.**

HYPNOTISMUL

(*magnetismul animal*).

Doctorul Braid descoperi în 1841 ceea ce se chemă hypnotismul. Procedul doctorului Charcot care minuna lumea la spitalul de la Salpêtrière, nu e de cât procedul Braid modificat.

Hypnotismul e mijlocul d'a pune un om în stare de adormire somnambulică prin concentrarea privirii și gândirii asupra unui obiect, pentru a produce încordarea mușchilor, nesimțirea așa de trebuinciosă la unele operațiuni chirurgicale; în fine pentru a produce diferite fenomene nervoase, catalepsia, extasul, încetarea voinței etc. etc.

Nu trebuie a te juca d'a Hypnotismul, de ore ce de multe ori, se produce congestiuni, la creeri și alte neajunsuri foarte primejdioase pentru cei sângeroși, histerici sau predispuși la epilepsie, precum s'a întâmplat chiar în județ un cas, ce nu voese a 'l reaminti, între doi tineri ce voiau „a se magnetisa“ din care unul nu eși din somn de cât dupe intervenirea prietenului....., de ore-ce fratele tinăru-lui —zăpăcinduse— uită a 'l redesepta suflându-i tare în ochi a căror pleoape trebuiau ridicate.

Doctorul Charcot, operând asupra bolnavilor și histericilor de prin spitale, întări hypnotismul, sau magnetismul animal. Din nefericire nu toate operațiunile de chirurgie se pot produce numai prin hypnotizare, fără a mai expune bolnavul la asficsiare, precum se întâmplă cu aburii stupefianți ai eterului și clorofomului, cu care se adorm de obicinuit asemenea bolnavi pentru a putea fi operați.

Pentru a putea fi hypnotizat, iar nu *eterizat* și *cloroformisat*, ca să nu simți, trebuie să 'ți fie sistemul nervos eșcitabil și medicul 'și cunoască simple proceduri a Doctorului Charcot, despre care voi vorbi mai jos.

Doctorul Charcot și elevii săi nu pomenesc numele de magnetism animal. Pentru noi e același lucru. Hypnotismul e identic cu magnetismul animal a lui Mesmer și al tutulor magnetisorilor din diferite vremuri și localități. Doctorul Charcot, înainte de toate fiind doctor, 'și reamintește că în timp de aproape un véc tot doctorii (cari ași reabilitază mag-

netismul și produc aproape aceleași fenomene ca vechii magnetisori!) au negat, ris și batjocorit magnetismul; deci preferă a tăcea!...

Repet, hypnotizare sau magnetizare, efectul e identic și rezultatele obținute de hipnotisorii de ași de prin spitale sunt și se produc tot precum le produc fakirii din Indii cari cad în catalepsie privindu'și..... vârful nasului, ca fășinatorii arabi, ca șerpșii și păsările răpitoare cari fășineză prađa lor, ca înblanzitorii de animale, ca călugării din muntele Atos cari cad în plăcuta lor adormire privinduși fix buricul, ca unele călugărițe catolice care cad în uă adormire voluptoasă fixând statuea mirelui lor; în fine ca a tamaturgilor, posedatșilor, extasiatelor religioase și fermecătoarelor din vechime!!!

Doctorul Charcot are însă un mare merit, nu că a descoperit un ce nou; dar 'l a pus din nou în întrebuintărea omenirei suferinde, redeschidând apoi uă nouă cale pentru a se aduce uă lumină nouă asupra fiziologiei sistemului nervos al omului.

Curele acestui mare învățat sunt numeroase, atingând unele din cestiunile cele mai delicate a le patologiei nervoase.

Starea hypnotică se poate produce în cele mai diferite moduri. Ast-fel una din gravurele din numărul trecut arată producerea stărei hypnotice prin privire:

Medicul cere bolnavei a se așeza, pe un scaun, cât de comod; 'i poate a 'i lua degetele între a le sale, picerele și genunchii bolnavei în'atingere cu a doctorului. Principala e ca bolnava să fie predispusă somnului magnetic și să pue bunăvoință a fi hypnotizată, adică a nu se gândi la nimic, a nu se îngriji, descuraja, a se abandona și a 'i *privi fix ochii câte va minute*.

În una din gravurile din'acest număr se vede primitivul procedul a lui Braid, utilizat cu folos de D-r Charcot și cei alți hipnotisori:

Bolnava priveșce fix un obiect strălucitor pus între ochi și, puțin apoi cade în letargie sau somnambulism, aparținând cu desăvârșire operatorului.

El o poate deșcepta tot ast-fel de lesne precum a adormit'o, suflându-i peste obraz; bolnava tresare, are uă mică convulsione, se redeseceptă și nu 'și reaminteșce nimic din cele petrecute, ba spune că nici n'a simțit durere când a fost operată.

Cu cât se hipnotizează mai des, cu atât, adormirea vine mai repede. Acesta explică înlesnirea cu care d-l Donato, pe care mulți abonați (mai ales Gălățeni și Bucureșteni) 'l au văduț în voiajul său d'acum câți-va ani în România, punea în stare de catalepsie pe D-șora Lucila, acel „bun subiect histeric“ precum ne-o numea în intimitate. *Cricid.*

MEDICUL PRACTIC

pentru locuitorii din orașe și din sate, elaborat după teoriile celor mai eminenți Doctori.

Despre îngrijirea pielii. Partea exterioară a corpului uman, formeză oglinda celei interioare. Dacă omul în afară nu este curat, atunci dă loc la bănuială, că și interiorul său nu este curat și în bună regulă. Numai din această singură cauză să caute a se deprinde din mică copilărie către ordine și curățenie. Exteriorul omului arată starea lui de sănătate. Fața obrazilor celor mai mulți locuitori de prin orașe dovedește că nu prea sunt sănătoși; și aceasta din cauză că respiră prea puțin aer curat, că rar fac plimbări prin câmpii, păduri sau grădini, și că în fine nu fac îndestulătoare mișcări cu corpul lor.

Sulimenela sau spoiala aceea ce 'și dau partea cea mare a femeelor noastre pe obraji lor, e un urât obicei numai, însă nici de cum o trebuință. Pudră, foiță, și alte drogerii toxice ce întrebuințăm, le învenineză pielea, și le sbârceșc obraji din tinerețe.

Fața palidă și gălbue a săracilor, precum și aceea a muerilor și a fetelor arată că corpul lor suferă și că au un trai și un nutriment rău.

Obrazurile adormite și lipsite de roșiata ale tinerimei provin din cauza abuzurilor ce fac cu organele lor. Aceste abuzuri adesea ori repetate pot aduce cele mai grave boleni și a ocașiona chiar mórtea. Copiii dacă arăt palidă la față, dovedesc că localul scólei e lipsit de aer, că nu sunt hrăniți destul de bine, că nu sunt îmbrăcați curat, și corpul lor e murdar. Nu mai puțin contribuie a ofili față lor, când sunt încărcăți cu prea multe lecțiuni pentru a casă, și că nu au recreație în d'ajuns pentru a exersa corpul și a i da tária trebuinciosă. De aceea e bine a introduce în programele de studiu, și exercițiul gimnastic, căci e foarte trebuincios sănătăței.

Suprafața exterioară a omului, care formeză deci oglinda interiorului său, se află în strânsă legătură cu acesta din urmă, și a-nume într'un fel de schimb reciproc. Precum sănătatea corpului influențeză asupra pielii exterioare, tot ast fel și sănătatea acestia din urmă contribuie la aceea a întregului om. De aceea îngrijirea pielii a o ține curată fără mijloce artificiale, este o absolută necesitate. Pielea de din afară înconjură părțile constitutive ale corpului, întocmai ca un sac plin ce se întinde în toate părțile lui după forma conținutului său. Cu cât pielea e mai sănătoasă, cu atâta e mai tare și mai netedă, ast-fel că dansa nu face nici o sbârçitură și se întinde în toate părțile ei, dând

corpului o formă frumoasă. Persónele care nu se nutresc cum se cade, acei cari sunt în suferință, sau chiar acei cari sunt sculați după vr'o bolenă, acei cari sunt necăjiți, turmentați de griji, bătrânii și toți acei cari simt o slăbiciune óreși-care, au pielea molenă și largă, ast-fel că începe a se sbârcei, făcând pe obraji și pe corp încrețituri.

Cu tóte că este foarte important pentru sănătatea omului de a căuta prin mijloce naturale a da pielii o culóre roșietică, și a face se fie întinsă egal pe toate părțile ei componente, totuși nu această este singură care dă corpului tária și forma frumoasă. Spre a favorisa circulația sângelui în capilarele pielii, e de a o feri de lovituri, sgărieturi și diferite violențe externe. Pielea trebuie întreținută foarte curat în toate părțile ei prin dese spălături și îmbrăcăminte apropiate după seșone în raport cu etatea și ocupațiunea. Funcțiunea pielii constă în aceea că ea are să reguleze perderea căldurei din corp. Integritatea pielii și dezvoltarea facultăților intelectuale, sunt indispensabile pentru ca pipăitul să aibă tótă finețea și precisiunea. Pielea nu este un fel de masă simplă, omogenă, care se înconjure corpul omului, ca o bucată de gumă elastică, ci, ea este un organ de o compozițiune complexă (multiplă). Stratul superior al pielii se compune din o mulțime de straturi fine de celule epidermice turtite și grămădite în formă de masă uscată și cornosă.

Stratul cel mai inferior nu numai că zace peste stratul de grăsime (care căpтуșește rielea, dând corpului rotundimea lui) dintre mușchiu și piele, ba încă 'l strebate; între ambele se află adevăratul strat de piele numită și »Corion« sau piele proprie disă, (care se póte chiar tábăci întocmai ca și de la animale pentru a face mănuși etc). Această piele propriu disă se compune dintr'o țesătură de fibre elastice, strebătută de numeroși nervi și vase sângifire în care se află organul de pipăit, perii cu rădăcinele lor mici cilindrice, precum și o mulțime de glandule grase și sudorifice.

Ori-ce om de statura mijlocie are uă suprafața corporală de 2 metre pătrați, prin urmare și o piele de aceeași întindere. În stratul de mijloc se află vr'o 15,000,000 mici papile sau pori de carne, cari conțin porii de pipăit, formând extremitatea nervilor simțirei, și vase sângifere pentru încăldirea pielii. Afară de acesta mai are peste 2,000,000 glandule sudorifice grămădite în formă de nod, care se află sub piele și strebat porii acesteia. Pe spate, obraz, partea superioară a brațului se află la fie-care 2 c. m. pătrat, 300 până la 600 glandule, pe frunte, gât, piept, brațul anterior, mână și picior 900 până la 1000; la talpa piciorului 2500 și la

planta mânei 2600 glandule sudorifice.

Sucurile ce aceste glandule secretază, prin nișce deschidături propriu numite pori, se evaporază continuu la suprafața pielii.

Spălarea zilnică a pielii nu are deci numai scopul curățenii, ci importanta misiune de a ține destupați (deschiși) acești pori de murdărie din afară. Dacă se astupă acești pori de praf și murdăria de din afară, atunci toate secrețiunile glandulelor (grăsimea de la unele, sudorea de la altele) se grămădesc sub formă de diferite boli. Murdăria unșuroasă după peie trebuie spălată cu săpun, căci cu apă rece simplă nu se poate depărta. Ținerea curată a pielii după obraz, după mâni și a corpului întreg, e prin cifre statistice constatată că depărtă multe boli.

Buba dulce, rie, bășicuțe și diferite alte bóle de peie provine numai din necurătenie. Spre a fi curățiți nu este d'ajuns a se spăla cine-va numai de 2, 3 ori pe zi pe obraz și pe mâni, ci fie care om bogat sau sărac trebuie a se spăla și cel puțin o dată pe săptămână întregul corp. (iarna înainte de a merge la culcare, și vara imediat după sculare).

Statul ca și comuna trebuie se aibă grijă ca fie-care localitate să aibă băi cât de multe de scădat pe prețuri cât se poate de eftine. La noi din nenorocire băile formă un lux prin scumpetea lor, pe când în multe provincii lipsesc cu desăvârșire. Stabilimente de băi publice trebuie se existe nu numai în orașe, dar chiar în fie-care sat, sub supravegherea doctorilor de plasă de a fi întreținute în cea mai mare curățenie.

Nu mai puțin internatele, casarmile și chiar penitenciarele trebuie se aibă câte un stabiliment de băi al lor special; măcar de ar costa pe Stat sau comună câte va mii de lei pe an la început până ce poporul se deprinde a face uz cât de des de ele, căci numai ast-fel se pot depărta bólele și mortalitățile din localitate.

Primenirea rufelor după corp cât se poate de des, e tot așa de necesară pentru sănătate, ca și băile însăși, căci rufele ce purtăm absorb sudorea și murdăria ce ese din corp, și ține pielea curată și uscată. Pentru acei cari au pielea prea subțire și delicată, cum bună oră e la copii, scăldarea pe fie care zi e de o absolută necesitate. Persónele care nu pot a merge la baie prea des, trebuie să caute a se primeni de rufe pe fie care zi, căci acesta mai mult sau mai puțin ține curat corpul. Celebrul doctor Petenkofer dice: că în loc de a trimete pelea la spălat pe fie care zi, trebuie trimesă cămașa și cele lalte rufe atingătoare de corp la spălătură, căci ast-fel se poate evita bólele.

Un amic al poporului.

DOCTORUL CASEI

Transmiterea ofteicii de la omul bolnav la cel sănătos.

În urma vestitei anchete medicale, făcute pentru a se ști dacă oftica se ia sau nu de la un bolnav, din 83 celebrități medicale numai 13 negă că contagiunea ftisiei e probabilă.

Din sutele de observațiuni făcute asupra acestei cestiuni de cei mai mari specialiști din Franca, Germania etc. reese că:

Oftica e și ereditară în familie, dar de mai multe ori se produce nu prin ereditate, dar prin contagiune de la persóna bolnavă, care o transmite membrilor familiei în cas când bolnavul nu e izolat cu desăvârșire și mai ales de cei tineri. Cât pentru copii a'i pune în contact cu ftisicii e o crimă.

Hereditatea ofteicii se produce de la tată la copii și foarte eșecțional de rar prin atavism sau cale colaterală.

Oftica ereditară apare în copilărie și ju-nețe. Mai târziu se capătă prin contagiune.

Cu cât clasa e mai săracă, locuind mai în depărtare de munți, în orașe, în odăi strim-te, cu atât contagiunea se produce mai des.

Contagiunea de la soț la soț, de la bătrân la tînăr, se produce cu cea mai mare înles-nire, și din toate observațiunile făcute de ancheta Societăței de medicină din Berlin, nu s'a constatat nici un cas constatator că copilul fie cât de tînăr sau bătrân să potă da oftica părinților săi.

Microbul ofteicii nu e d'ajuns d'a fi în pre-jurul tîu pentru ca să devii ofticos, trebuie încă ca organismul să se preteze la desvol-tarea sa. Și ca probă n'avem nevoie să cer-cetăm rapórtel diferiților medici, ci să ne reamintim cazuri când soțul sărutase de su-te de ori gura rece a soției sale ftisice și dormise în patul în care zăcuse până în ul-timul moment, fără a deveni ftisic....

Acésta însă nu însemneză că omul înțe-lept nu trebuie a se pădi de asemenea con-tagiuni și că stăruitoarele povețe ce găsim în rapórtel specialiștilor d'a se lua, în fami-liele tuberculóse, măsuri de precauțiune pen-tru a se opri răspândirea bólei în omenire, nu sunt foarte umane și trebuie să atragă a-tențiunea tuturilor. Din potrivă, găsim că are dreptate un mare medic care spunea că are mătórele în privința bólelor molipsitoare:

».....Cerem uă lege care să asimileze de-lictel de loviri, răniri și atentate la salu-britatea publică, reaua credință a or-cărui individ care comunică, cu scire, unui altul bóla de care e atins.«

În privința acestei grozave maladii care stinge existența ofticosului, adică lenta sa a-

gonie, în epoca când natura reînvie sau când adorme, iată ce scria cel mai popular doctor al Franciei, d-l F. V. Raspail:

»În orașele nesănătoase și situate în ținuturi unde se adună norocele, mlăștinose, oftica rare-ori se poate vindeca. Se întâmplă adesea ori ca să dispară simptomele bólei ca prin minune sau să se îmbunătățească încetul cu încetul, când bolnavul merge a locui în locuri sănătoase, muntoase. Bóla însă devine iarăși grea, îndată ce se întorce în familia sa.»

Deci următoarelor reguli igienice trebuie să se conforme or-ce om sănătos la minte pentru a se scuti însuși și urmașii săi de cea mai grozavă bóla a omenirii.

A se feri prin toate mijlocele de cauzele cel 'l pot face ofticos, precum contagiunea, eșecurile de ori-ce natură, locuirea în orașe și locuințe nesănătoase, în loc d'a vieții în aer curat, pe lângă ape curgătoare dar serate care sunt cele mai bune stațiuni pentru ómenii slabi.

A nu întrebuința pentru încăldire sobe de fier, chiar în apropierea camerilor de șeșut și de dormit.

A se feri de răcirii, cari conduc la ceea ce se numește oftică galopantă, care începe cu un simplu catarh și — fără cea mai mică întrerupere a simptomelor de oftică — conduce repede de tot la mórte.

A evita — cu ori-ce sacrificii — chiar conversația cu cei atinși de ftisie.

A urma un regim întăritor, a respira un aer curat, a vieții în un aer cu uă temperatură cât de potrivită. A sta mult la sóre și afară. A face băi, gimnastică și or-ce mișcări a brațelor, pieptului, spre a întări și desvolta plămâni.

A se hrăni bine, a mânca lucruri grase, sărate, lăpturi și în fine a nu trimete, sub cuvânt de cură întăritóre, omul slab de piept, în acele stațiuni balneare unde... la fie-ce pas dai de un ofticos și unde contagiunea e mai posibilă.

Doctorul fără arginți.

PENTRU AGRICULTORI

Đilnic se simte că producțiunile noastre agricole au pierdut din calitatea lor de altă dată și că țara nici mai produce atâta cât producea în trecut; pe când ținem socotélă de faptul că mergem în spre progres, că descoperirile științei ajută dezvoltarea producțiunii, ar trebui să vedem și la agricultură o înaintare iar nu înapoere.

Știința înbrățișând toate ramurile activității omenești n'a trecut cu ve-

dere agricultura, ast-fel că descoperirile făcute ne învață că putem îmbunătăți calitatea produselor agricole și putem mări puterea de rodnicie a pământului.

Ceea-ce este la noi rău, ceea ce lucrăză pentru ca să stăm în stare de înapoere, este nepăsarea, este disprețul ce agricultorii noștri dau învățămintelor științei.

Chimia, ne dovedește că pământului deosebit de puterile naturale de producțiune, 'i se mai poate da și puteri artificiale, și ne mai dovedește, că puterile noi ce s'ar da pământului nu numai că îmbunătățește producțiunea dar chiar simt de absolută nevoie pentru ca cultura să reușească, ast-fel ómenii cari s'au ținut de a cerceta toate aceste pricini ne spun că chiar nisipurile de pe malurile mării sau a altor ape sunt bune de cultură, dacă li s'ar administra un îngrășământ anumit cerut de știință.

Îngrășarea pământurilor de cultură este o datorie sfântă pentru ori ce agricultor căci acela care vrea ca pământul lui să fie vecinic producător urméză să 'i restituie treptat din puterile ce perde prin cultivare.

Daca vom cerceta istoria agriculturii, mergând până la timpurile cele mai primitive, vom găsi, că în tot-d'una, conscient sau inconscient, să căuta a se reda pământului puterile pierdute, sau a înlesni ca prin puterea naturii să câștige o putere din aceste pierderi.

Ast-fel la început se întrebuința părăsirea locului cultivat pentru un timp nedeterminat și mai târziu, când populația sa îndesat, lăsarea lui unei odihne pe un timp de ani determinați; și astă-đi chiar găsim la agricultorii din Dobrogea obiceiul de a cultiva pământul trei ani d'arândul și al lăsa pe urmă unei odihne de alți trei ani.

Pământul a ajuns aproape neîndesat tutulor agriculturilor, dar nu din pricina unei creșteri peste măsură a populațiunii căci, drept vorbind

la noi nici că se prea simte creșterea populației; pricina, dacă nu vom merge cu cercetarea asupra altui ordin de idei, o găsim în mare parte în micșorarea producției, adică în micșorarea fertilității pământului. O întindere anumită de pământ produce astăzi mai puțin ca acum cinci-deci de ani și numai pentru că nu s'a redat pământului puterile pierdute.

Chestiunea care agită astăzi lumea învățaților în ale agriculturii este îngrășarea pământului prin proceduri chimice, aci este scăparea tuturor agricultorilor.

Chimia, studiată din punct de vedere al agriculturii, ne învață a cunoaște că se poate reda pământului cu foarte mici cheltuieli, în raport cu noile foloșe ce ar aduce, puterile pierdute printr'o îndelungă cultivare. Mai mult chiar ne învață să preparăm pământurile pentru ori ce fel de cultură așa ca cu acest chip sorta agricultorilor n'ar mai sta legată de voia întâmplărilor.

La noi în toate părțile nu putem constata de cât nepăsare, abia cu greu putem găsi vre-o câți-va agricultori care îngrășe pământurile și acestea negreșit în condițiuni cu totul primitive, de îngrășarea prin proceduri chimice nici nu e de vorbit, ba ceva mai mult, nici n'am auzit că s'a făcut vre o experiență.

Stăm rău de tot în această privință, credem c'a venit vremea să ne mai gândim și la viitor nu numai la ziua de astăzi.

Zamfir N. Filotti.

DIN LOCALITATE

Lucrările viei s'au început. După șirele ce avem până acum, via n'a fost — în județul nostru — desțrășă de ger.

Am văzut, însă, multe corde degerate de vițe de soiuri alese, precum ananas etc.

Cum multe orze au eșit, vara trecută, tăciunată, recomandăm din nou a se vâri sau sulfată și orzul de sêmână, intocmai precum se face și pentru grâu.

În numărul trecut, vorbind de zorul ce pun colectivității d'a se urmări chiar pentru trimestrul corect de foncieră, opozanții, făgăduiam a reveni.

Pentru astăzi vom vorbi numai de circumscripția 26 din acest județ, unde perceptorul se distinge prin eșesele ce face nu numai proprietarilor opozanți, dar și sătenilor cari au ales delegați din opoziție.

Sătenii din acea circumscripție sunt cu dare de mână, dar — spre batjocură! — pentru mici resturi de câți-va lei li s'a pus sechestra pe scaune, mese, alții și alte obiecte din casă ... pentru a numai pomeni de alte eșesele de altă natură. După această sechestra perceptorul nu se mai vede și oamenii 'i caută pretutindeni spre a nu sosi ziua vândărei.

Un proprietar-opozant cărui 'i pusese acest perceptor sechestra pe nișe porumb pentru trimestrul ce se stârșește la 1 Aprilie. după multe căutări 'i găsi pe câmp. Propunându-i a merge să 'i plătească impositul și să ridice sechestra el refuză, promițând, în fine, a primi banii în ajunul zilei de vândare.

Se înțelege că acest zelos slujbaş nu 'și ținu făgăduiala și, pentru a nu se vinde adouădi obiectele sestrate nevoit fu a consemna banii la casierie pentru casa de consemnațiune, spre marea mâhnire a percepturului a cărui „plan cădu în apă.“

Metodul pare a fi nou și merită a fi arătat:

Perceptorul, în ascuns, fără a veni la fața locului, fără a trimite cu 15 zile înainte (conform legii avertismentul, face lucrările de sechestra, punând termen scurt de vândare. Netrecânduși prin mîntă că 'și se poate vinde ast-fel averea, chiar pentru un trimestru neexpirat, nu prinși de veste și... farsa e jucată, dacă cel puțin cu ună zi înainte, bosing d'a căuta perceptorul, nu te duci a depune banii la casa de consemnațiune.

Ar fi, cel puțin, de dorit ca asemenea perceptori, ce te silesc a depune foncieră la casa de depuneri, să pîrdă remisa, învețându-se ast-fel mîntă d'a mai șica-n contribuabili.

Din cauza marelui ger de astăzi iarnă o mulțime de arbuști înpodobitori, de specii alese, au degerat prin grădinele din orasul nostru.

Dintre trandafirii al-oști n'au suferit de loc numai aceia cari fuseseră bine îngropați. Speciele alese și delicate de Trandafiri, dacă nu fuseseră îngropați, ci numai acoperiți cu paie etc. au fost nimicite cu totul.

Nu în zadar, dar, am consiliat amatorii de arbuști floriferi a nu se lua după părerele unor grădinari streini cari consiliau — chiar pentru clima noastră — a nu se îngropa trandafirii iarnă!

Și dintre arborii fructiferi se găsesc cu ramurile tinere degerate.

Toate aceste crângi uscate și degerate, trebuiesc tăiate cât mai curînd.

Podul județului de la Gradiștea a fost rupt în mare parte, din cauza mării viiturii a apei Busenului.

Din cauza repedei topiri a gheții ună mulțime de podișci și sosele s'au stricat în cât comunicațiunea în multe părți a județului e întreruptă și trebuiesc făcute o mulțime de lungi ocolire pentru a trece de la un sat la altul.

Ast-fel e cu soseaua de la comuna Slobozia-Galbenu la Pântecani, Drogu, etc. și reședința sub-prefecturii.

De unde până acum 'ți trebuia 10 minute pentru a merge de la Slobozia-Galbenu la Pântecani, acum cu ocolirea ce ești nevoit a face, pui aprôpe două césuri.

În ziua de 14 Martie la ora 4 a luat foc ună lésă din scânteele locomobilei care bătea porumbul d-lui Ghiță Hristodorescu, arendașul moșii Obrejița.

Focul se comunica foarte repede și ajutat de furtună, nimici în câte-va ore două leși cu 300 kile porumb

uă magazine cu 80 kile orz și instrumente agricole, batoha cu care se bătea porumbul și, comunicându-se focul în sat, arse șase case împreună cu tot avutul a șase locuitori din care 5 văduve.

Tôte acestea erau neasigurate.

Căldura a început a fi... vetrică de tot. Pământul s'a scântat și se poate ara bine. Arăturile de primăvară se fac cu multă grabire, timpul fiind foarte înaintat.

Cu tôte bunele condițiuni, în care se află pământul pentru a fi arat, arăturile nu se pot face destul de adânc de ore-ce trăgătorii sătenilor sunt slabi din pricină că paele de astă vară au fost de prostă calitate și cad și de zăduf.

Iată încă un motiv învederător de câtă dreptate avem când povățuim pe săteni a 'și face majoritatea semănăturilor de cu toamnă când vitele, mai puternice, putéu ara și mai bine.

Nu e vorba că toamna trecută nu numai marii cultivatori, dar și cei mici, au făcut semănături foarte multe, precum, unii, și ogóre de porumb.

Anul făgăduesce a fi foarte rodnic. Semănăturile de toamnă mai tôte se află în cea mai bună stare și e o plăcere a le vedea, în multe părți acoperind pământul cu frumoasa lor verdetă.

DIN ȚARĂ

D-l Atanasie Moscuna secretarul general al Ministerului de interne 'și a dat demisiunea, care a fost primită.

Numărul deputaților din opoziție s'a mai mărit, prin trecerea în opoziție a câtor-va deputați și senatori cari până acum nu fuseseră hostili guvernului.

În zilele de 14 și 15 Martie, în capitala Țerei, s'au petrecut lucruri grave și foarte întristătoare.

Politia, bătăușii, armata fură năpustite asupra poporului care eșea de la întrunirea opozițiunii și mielor de cetățeni ce, urcați până pe treptele palatului, ceréu Regelui dreptate și îndreptare, în strigăte de „Trăiască Regele!”

Bătăi, vărsări de sânge și chiar omoruri se săvârșiră.

Poporul pe neașteptate atacat și provocat, ast-fel, se revoltă, iar stăpânirea împinse lucrurile așa de departe în cât situațiunea ađi e ast fel în cât, dacă acest guvern nu se va retrage repede, nu se șcie ce se poate întâmpla.

Utile, pasiunile și desfrâul au mers până-colo în cât înaintea Camerei se făcu măceluri și intrarea Camerei fu scaldată de sânge, reprezentanții țerei fiind întâmpinați cu glonțele ostirei.

Pe lângă alte arestări se arestă și doi deputați, d nii Neculae Fleva și N. Filipescu, violându-se inviolabilitatea mandatarilor națiunii.

Protestăm, plini de indignare, contra sfă-

șierei constituțiunii și răpirei tutulor drepturilor și libertăților!

Iată ce cetim în „Românul“

Să ne dăm cu toții mâna spre a combate acest regim, să ne strângem rândurile și să înbărbătăm la luptă tot ce este independent și liberal în această țară, pentru ca astfel liberalismul să pôtă reinvia și trăi.

M. S. Regele recomandând șefilor opozițiunii calm și răbdare, întrunirele opozițiunii fură amânate, d'asemenea și cea de mâne.

Consiliul de răsboiu al corpului II de armată, a condamnat pe colonelul Maican, pentru faptul de escrocherie, la un an închisóre, 1,000 lei amendă și 400 lei cheltueli de judecată. Fratele său, generalul Maican se va judeca în curénd de consiliul de resbel. Cât pentru generalul Angelescu, dânsul va fi judecat de Curtea de Casație.

Din Șerbăneșcii-Podurile ni se serie următoarele:

În comuna Șerbăneșci-Podurile, ca comună de reședință, a sub-prefecturei plaiurilor Ialomi, a-Dâmbovița (jud. Dâmbovița), după multele stăruințe ale învêțetorului-director, — fiind-că sunt doi învêțetori, — în unire cu ale mai multor săteni, se înființase un atelier de tâmplărie și dogărie și acesta o data cu începerea anului școlar 86-87, înființarea se ceruse de școlă prin ordinul No. 124 din 25 Octombrie 1885 revisorului școlar care și acesta la rândul său, face cunoscut ministerului; ministerul aprobă, prin avisul cu No. 5420 din 30 Noembrie 1885; comunică revisorului școlar de pe atunci, și acesta direcțiunii școlii cu ordinul No. 822 din 14 Decembre același an.

Acest atelier se instalează în o cameră din localul școlii, fiind destul de încăpător.

Copii școlari în număr de 14 dintre cei mai forți, și cu fisicul mai dezvoltat, conduși gratis de un maestru adevărat român de țară, făcú progrese frumoase în această artă.

Acest atelier nu putu dura nici lungul timp de 10 luni, căci într'una din diminețele lunii lui Iunie 87, pe la ora 7, trecénd pe aci l Prefect făcu inspecție școlii, și 'și arată nemulțumirele sale învêțetorului inferior, care din întâmplare se afla aci; iar maestrului li puse în vedere ca în cel mai scurt timp, să părăsescă localul, sub motivul că face gălagie în localul județului, — de ore-ce în adevăr localul este construit de județ, — și face necurățenie prin strujelăria de la lucru. În realitate strujelăria se strângea grămadă în dosul localului; iar pe învêțetori nu i supara nici de cum în predarea lecțiunelor gălagia.

Ast-fel atelierul s'a desființat.

Buletin Comercial.

În portul Brăila în ziua de 19 Martie s'au făcut următoarele cumpărări:

Grâu 2550 hectol.,	59 1/2	libre,	9,65	lei în aur.	Magaș.
" 4700 "	57 1/4	"	7,80	idem	Slep
Porb. 700 "	58 1/2	"	8,—	idem	Magușie
" 600 "	58 1/2	"	7,60	idem	"
Secar. 1500 "	56	"	6,45	idem	"
Orz 1000 "	45	"	5,—	idem	"
" 5000 "	45	"	5,08 1/2	idem	"

MISCELLANEA

UĂ PEDEAPSĂ SUEDEZĂ PENTRU BEȚIVI. Bețivii sunt întemnițați și li se dă drept hrană pâine care se ținuse un cés înmuiață în alcool sau în vin. Când li se scârbește cu această hrană și rămân mai bine flămânzi de cât a se nutri ast-fel, li se dă drumul.

Pare că prin'acest mijloc mulți bețivi se lasă de beție.

CÂND S'AR ÎNTÂMPLA A LUA UNEI FEMEII ROCHIA FOC, LUNGESCE O PE JOS. Această e singura povată ce putem da or-cui căruia s'ar întâmpla a fi față la uă asemenea nenorocită întâmplare. In'adevăr — precum arată una din gravurele din'acest număr — când

persoana a cărei haine s'au aprins s'ar lungi jos, s'au chiar ar fi silită d'a lua asemenea poziție, focul *producându-se superficial* poți a 'l stinge îndată, fără ca victima, alergând sau stând în picioare, să 'l activeze și să 'l comunice și celor alte persoane, în loc d'al stinge cu mânele

pre când nu poate arde cu aceeași activitate și a 'i coprinde tot corpul ca dacă rămânea în picioare.

În uă asemenea împrejurare or-căruia 'i e permis, dacă victima se opune, a uă așeza orizontal jos, chiar trântind'o prin picioare.

Dacă această metodă s'ar întrebuița, în asemenea nenorocite împrejurări, am citi mai rare ori, prin diarele dilnice, cazuri de femei arse de vii și de arsuri grozave neînălțurate până s'a putut stinge hainele victimei.

CĂLIREA CUȚITELOR, ȘURUPELNIȚELOR, ACELOR ȘI ALTOR OBIECTE MICI DE OȚEL. După ce le-ai încălzit vărăle în ozokerită sau cêră minerală. Sau în sticluța cu guma arabică, sau în gaz, sau chiar în apă de seț.

IARĂȘI CARTOFII. Cu ocașiunea inaugurării statuei lui Parmentier în piața din Neuilly (Francia), s'a ținut mai multe discursuri, pe care ni le comunică Societatea de Acclimațiune din Francia.

D-l P. C. Dahérain spuse că ridicându-se această statuă s'a adus un omagiu binefăcătorului umanității care popularizând cartoful a ferit Francia de fometele ce o bântuiau în un mod periodic. Analiza a demonstrat că cartoful nu coprinde nici un principiu stricte.

D-l Schmitt făcu biografia lui Parmentier care fu unul din marii organizatori a farmaciilor militare. Parmentier avea un vis de realizat: „Hrana sêracului, îmbunătățirea calității și diminuarea prețului“.

D-l Alb. Geoffroy Saint Hillaire, vorbi de precioasa plantă adusă de Spanioli din Peru-

viu către anul 1590 și de încercările din 1786 făcute în același loc unde se ridică ași statuă și unde în mai puțin de un secol apoi se fondă grădina de Acclimațiune. Arată silințele lui Parmentier în timp de 20 ani pentru a introduce cultura cartofului și sfârși reamintind cuvintele contem-

poranului lui Parmentier, Voltaire, care scria:

„Cel ce face a crește două fire de iarbă acolo unde nu crește de cât unul, aduce servicii Statului“.

Și în'adevăr — precum am spus și probat de atâtea ori în *Gazeta Sătenului* — că Parmentier a fost unul din marii binefăcători ai umanității; fiei vecinic cinstită memoria! Răbdarea, tenacitatea sa rămână pentru noi de pildă.

TĂLPI METALICE Un inventator din Nuremberg a găsit mijlocul d'a se pune la încălțăminte tălpi mult mai trainice și mai efene ca cele de piele.

În armata Germană se fac chiar încercări cu asemenea sisteme de tălpi făcute din fire metalice imbibate cu un fel de cauciuc.

Un econom român.

